

Dávid Antal Iván
A fenyőkirály ajándéka

Volt egyszer a Hargita tetején, pontosan a csúcson egy szép, nyílegyenes, nagy fenyőfa. Ennek az egyik ágán nőtt egy kicsi csalóka s ebben egy kicsi fenyőmagocska. Ez a fenyő volt a többinek a királya, azért nőtt a legnagyobb székely hegynek a tetején. A kicsi fenyőmag pedig a fenyőkirály kincse volt. Gondolkodott is a nagy fenyő, hogy vajon hova ejtse el, hova dobja a csalókát, ha megérik s hol nőjön ki a földből az ő fia, amelyik azután a fenyők új királya lesz.

Egy reggel aztán favágó emberek jöttek. Csupa szegény székely ember, akinek egy idegen ember parancsolgatott, aki most idehozta őket a Hargitára, hogy a legnagyobb erdőt irtsák ki pénzért.

Nekikezdték a favágásnak az emberek. A fejszékkel bérótták a fák oldalát addig s addig, hogy a fenyőfák egymás után kidőltek. Ahogy elestek, még jajgattak is szegények.

Az egyik favágó elérkezett a fenyőkirályhoz. Megfogta a fejsze nyelit s nekiállott, hogy belévágja az éles acélt a fa derekába. De éppen ebben a pillanatban a fa kedvence, a kicsi fenyőtoboz leszakadt a fenyőkirály ágáról s egyenesen a favágó fejire esett. Nagyot koppant az ember feje. Meg is vakarta s csudálkozott, hogy miképpen eshetett ilyenkor, nyár derekán fenyőcsalóka a fejire, amikor az csak ősszel szokott hullani a fákról. Ahogy ott vakarja a fejit s nézi, hogy nem dagadt-e meg az ütéstől, hát a fenyőkirály mögül előlépik a Törpedoktor s azt mondja:

- Ez a csalóka azért esett volt a fejedre, nehogy kivágd azt a fát, amelyiken termett. Mert ez a fa a fenyők királya. Azért nőtt itt, éppen a Hargita legmagasabb csúcán. Ha ezt az utolsó szál fenyőt is kivágjátok a Hargita tetején, soha többet fenyő nem nőne Székelyországban.

- Igenigen - azt mondja a favágó -, csakhogy münköt azért fizetnek, hogy kivágjuk a fákat. S ha ezt az egyet meghagyom, akkor mi lesz? Még a béremet sem fizetik ki s akkor a gyermekeimnek miből veszek ennivalót?

- Egyet se búsulj. Ha a vállalkozóval valami bajod volna, én ott leszek s eligazítom a dolgot. Ennyit mondott a Törpedoktor. Azzal megigazította hátán a kicsi tarisnyát, kezébe vette a botot s elballagott.

A favágó pedig nem bántotta a fenyőkirályt.

Kivágták a tetőn a többi fákat. Este jön a vállalkozó, mert számba akarja venni a napi munkát. Látja, hogy éppen a tetőn egy óriási nagy fa ott áll most is, pedig körülötte mind kivágták a fizetett emberek a sok drága fenyőt. Éktelen méregbe gurult az idegen ember s még káromkodott is.

- Miért nem vágta ki ezt a nagy fát? kérdi a favágótól.

- Azt azért, mert nem szabad.

- Ki mondta, hogy nem szabad? Én fizetek maguknak s maguk azt csinálják, amit én parancsolok.

- Azért nem egészen, vállalkozó úr. Mégpedig azért, mert ez a fa a fenyőkirály.

- Márpedig ki kell vágni. Vegye azonnal a fejszéjét s vágja. Addig nem kapja meg a bérét.

- Azt már nem - mondja a favágó s dobbant egyet a lábával.

- A béremet pedig vagy kifizeti, vagy nagy baj lesz belőle, idegen úr!

Abban a pillanatban megjelenik a Törpedoktor. Felemeli az ujját s úgy fenyegeti meg a vállalkozót:

- Ennek az embernek a bérét kifizeted, te idegen ember. Mert ez a szegény székely

megdolgozott érte becsületesen. Különben reggelre minden kivágott fenyőt meggyógyítok s akkor újra kezdhetitek a fadóntást.

No, erre az idegen vállalkozó megijedett. Meg, mert úgy gondolta, hogy ha már egyszer kifizeti az embereket, legalább megvan a sok kivágott fa, de ha holnapra mindegyik a helyén lesz megint, akkor kétszer kell fizessen.

Azzal lementek a kalibába, ahol a pénzt tartotta. Hat fegyveres ember vigyázott a pénzre. A vállalkozó leült az asztalához s fizetett a favágóknak. Azok felültek a fatelep vasútjára. A mozdonyvezető is felszállott s még cigarettázott is, hogy nagyobb füstje legyen a kicsi mozdonykának.

Akkor füttyentett a vonat s elindult, le a faluba. Az emberek hazamentek vasárnapra, hogy meleg ételt egyenek egyszer a héten, tiszta ruhát vegyenek s megsimogassák a gyermekeiket. A szegény favágó is hazament. Ahogy vacsora után lefeküdtek, a felesége mindjárt elaludt. El a gyermekek is. De az ember egyszer csak hallja, hogy kopogtatnak az ajtón. Nem is gyújtott gyertyát, csak megkérdezte:

- Ki az?

- Én vagyok s eressz bé.

Ismerős volt a hang s a férfi felkelt, kinyitotta az ajtót. Nézi, hogy vajon ki jó bé s hát nem lát senkit.

- Hol vagy? - kérdezi.

S hát valaki bent a szobában válaszol neki, a háta megül.

- Én itt!

Vajon ki lehet, hogy ő nem látta, mikor bájött? Eléveszi a gyufát s gyertyát gyújt. Hát akkor látja, hogy a Törpedoktor ott áll a szoba közepin.

- Hol jövel bé, kicsi Törpedoktor?

- Én a két lábszárod között.

- S mi járatban vagy?

- Nagy küldetésben. Ajándékot hoztam.

- Azt kinek?

- Neked.

- S kitől?

- A fenyőkirálytól - mondja a Törpedoktor. Azzal bényúl a kicsi tarisznyájába s kihúz onnan egy csalókat.

- Ezt, ne! A fenyőkirály küldi azért, mert olyan ügyesen szembeállottál az idegennel s nem tetted meg, amit az parancsolt.

- Hát köszönöm. Tiszteltetem a fenyőkirályt - mondja a favágó.

- Megmondom, de neked adok egy jó tanácsot. Csak elébb adj egy csepp vizet inni, mert erősen szomjas vagyok.

Az ember elévett egy üveget, amelyikben egy csepp bor volt s egy kicsi pohárba kitöltötte a Törpedoktornak.

- Székelyek vagyunk s a vendéget megbecsüljük - mondta.

A Törpedoktor ivott, aztán megtörülte a száját.

- Idefigyelj, te szegényember. Amiért olyan becsületes voltál, most azt is megmondom, hogy ez a csalóka drága kincs. Igen, mert a fenyőkirály ágán termett. Ebben van egy magocska s ez a kicsi mag arra való, hogy a székelyek földjén ki ne pusztuljon a fenyőfa s a becsület. Mert látod-e, a fenyő olyan, mint a becsületes ember. Nem görbül meg a legnagyobb viharban sem. Nohát. Ez a mag a fenyőkirály kincse. S olyan, hogy ahová ezt elültetik, három nap múlva kikel.

- Csudálatos csalóka - mondta az ember.

- Abbiza - állott fel a Törpedoktor - s vigyázz rea. No, Isten áldjon meg.

- Isten áldjon, Törpedoktor.

Az ember kiengedte a kicsi törpét s aztán lefeküdt. De nem tudott aludni. Folyton csak a csudálatos csalóka járt az esziben. Aztán arra gondolt, hogy ha reggel valamelyik gyermek megéli az asztalon, még eljátszodják s akkor mi lesz? Felkelt s bédugta a párnája alá. Reggel aztán a harisnyája zsebibe tette.

Másnap templomba mentek, mert vasárnap volt. Utána a szegényember kiment a mezőre, hogy megnézzze, nem kell-e sarjút kaszálni. Ahogy a Nagyréten nézelődik, egyszer csak eszibe jut a fenyőcsalóka. Elévette a bicskáját s egy kicsi lyukat ásott vele a földbe, abba belédugta s azután befődte földdel. Még füvet is tett a tetejire, nehogy valaki kíváncsi legyen, hogy mit dugott oda s megháborgassa a fenyőkirály ajándékát.

Aztán hazament.

Ebéd után a gyermekeivel játszott, mert egy fia s két leánykája volt. El is felejtette a fenyőtobozt. Reggel korán, ahogy pitymallott, a felesége feltarisznyálta túróval, kicsi kenyérrel, puliszkaliszttal s elindult vissza a Hargitára erdőt irtani.

Dolgoztak, vágták a sok fát megint az emberek.

Már vagy három napja voltak fent az erdőn, amikor egyszer a szegény favágó, ahogy megállott szusszanni, látja, hogy lélekszakadva jó a felesége s vele a kicsifia. A szegényember megijedett, hogy nem történt-e valami baj otthon, s kérdezi:

-Tüktököt mi lelt volt, hogy így futtok?

- Édesapám, édesapám, erdők van! - kiáltja a fiacskája.

- Mink van, te gyermek?

Erre megérkezett a felesége is. Hát elmondja, hogy ma délben egyszer néz ki az ajtón s a Nagyréten valami sötétet lát. Kifut a kapun s hát a többi emberek is mind csudájára járnak a Nagyrétnek, ahol az ő kicsi kaszálójuk volt. Mert ott, ahol mostanig csak fű termett, olyan nagy csuda történt, hogy egy egész nagy, rengeteg fenyőerdő áll. Jöjjön s nézze meg, ha nem hiszi.

Az embernek mindjárt eszibe jutott a fenyőkirály ajándéka. El is mondta a feleségének s fiának, hogy mi történt itt a Hargitán s aztán azt, hogy amikor szombat este otthon volt, amikor ők már aludtak, a Törpedoktor neki elhozta a fenyőkirály csalókáját. Ő azt elültette s ma éppen három napja, mert szerda. Hát úgy lehet erdő a kicsi fenyőmagból.

Ott is hagyta a favágást a szegényember, hazament. Csakugyan ott volt a szép nagy szálfákból való erdő az ő kaszálójának a helyin.

Vágott is egy csomó fát s szép új házat épített belőle. Aztán a többi fából eladogatott a fűrészgyárnak. A pénzből földet vásárolt, búzát s rozsot vetett, volt mit egyenek. A gyermekek iskolába jártak s okos ember lett a fiúból, a leánykák pedig jó és ügyes leányok.

A Hargita tetejin most is áll a nagy szál fenyő, hogy a székelyek országa soha ki ne fogyjon a fából, ami kenyeret ad a szegény embereknek, akik idegen parancsra nem irtják ki a drága székely erdőt.

1949. március 28.

Mese, csengettyűszóval vagy anélkül

Hogyan kerül mese egy olyan kiadványba, amely egyáltalán nem gyermekeknek szól? Annak, hogy *A fenyőkirály ajándéka* szerepel az EÖGY füzetekben, az-e a magyarázata, hogy ez decemberi - tehát karácsonyi - szám s ilyenkor még mesét közölni is lehet? Ez oknak kevés